

Arhitektura večstanovanjske hiše navadno podaljšuje notranje bivalne prostore navzven preko balkonov in teras. Bolj ambiciozne arhitekture imajo urejene tudi strešne vrtove, sicer pa je zelenje omejeno predvsem na korita in različne lonce. Na boljšem so edino stanovanja v pritličju – pred njihovimi notranjimi bivalnimi prostori se raztezajo atriji. Včasih so večji, praviloma pa ne presegajo 20 m² površine.

Majhnost prostora in visoke ograje ustvarjajo zelo različne razmere za bivanje in rast rastlin. Zelo sta izraziti vzhodna in zahodna stran osončenosti. Ob ograjah je po navadi globoka senca. Včasih zaradi lege in višine ograje sonce na površino ob ograji sploh nikoli ne posije, samo 2 metra stran pa je poletna vročina na terasi nevzdržna. Višina ograj tudi ne omogoča naravnega kroženja zraka, kar je za rast in razvoj trate zelo težko rastišče. Če k tem dejstvom prištejemo še orodje in stroje, ki jih potrebujemo za oskrbo trate, je ureditev trate v majhnih atrijih pod velikim vprašajem. Trato tako velikokrat nadomeščamo s pokrovnimi rastlinami, ki ustvarjajo zeleno preprogo, če so potrebe in želje stanovalcev drugačne, pa atrij ure-

dimo z velikimi koriti ali lonci, osnovna ploskev pa je popločena. Taka ureditev je posebno primerna v najmanjših atrijih, kjer skupna površina atrija ne presega površine sobe.

Tak primer imamo pred seboj tudi danes. Atrij je sestavni del bivalnih prostorov stanovanja v pritličju večstanovanjske hiše. Meri 4 metre v dolžino in samo 5 metrov v širino. Sedaj je v vrtu popločenje pred dnevno sobo, ki je sorazmerno ozko in ne omogoča udobnega sedenja za vrtno mizo, kaj šele ležanja na ležalnikih. Ker je lastnikom bivanje na prostem v atriju prijetno, želijo povečati teraso do te mere, da bo lahko tudi večja družba sedela za mizo, hkrati pa se ne bi hoteli odpovedati vsemu zelenju v atriju.

Atrij ni velik, program z veliko mizo in ležalniki pa obsežen, zato sem jim predlagal, da ob zahodni stranici vrta, kjer je sedaj betonska stena, sezidajo korito višine vsaj 60 centimetrov. Stena korita naj bo tudi naslon klopi. Klop je z vidika porabe prostora najracionalnejše sedišče. Lahko je oblečena v les, bolj ambiciozna ureditev bi jo oblekla v mozaik,

blazine na njej pa bi poskrbele, da bi bilo sedenje udobno.

Korito je zasajeno z zelišči in dišavnicami. Za stalnost in vedno zeleno sidro sta zadolžena dva kroglasta pušpana. Cvetoče popenjavke prekrivajo betonski zid nad koritom. Zastirka je narejena s sivimi prodniki najfinejše granulacije, vmes pa so lahko položni zanimivi barvni kamni.

Osrednji motiv atrija je v tlaku. Predstavlja ga v mozaiku upodobljeno sonce. Ker je od korita in klopi ločen z enostavnimi opečnimi tlakovci pravilnih oblik, je izvedba v mozaiku dobro vidna in prepričljiva.

V vogalu vrta je postavljeno korito, v katerem bi za pravo vzdušje morala rasti oljka. Ker pa oljka v Kašlju, kjer hiša stoji, ne bo preživela zime na prostem, bo verjetno treba uporabiti kako drugo prezimno trdno rastlino.

Atriji so tudi po velikosti prave sobe na prostem. Njihovi ureditvi se je treba posvetiti enako natančno kot ureditvi dnevne sobe. Le tako nam bodo v veselje in sprostitvev.